

tagne. Der er saa vist ingen, der har mærket noget til disse Besparelser (*Bramsen: Tobak*). Ja, Tobakken er bleven forhøjet betydeligt. Det er denne Toldnedsættelse for indenlandsk Industri og Haandværk, der i høj Grad har bidraget til den nuværende Arbejdsløshed og desuden har bidraget til at ødelægge Statens Finanser. Hvis vi havde fulgt Sveriges og Norges Eksempel, taget Hensyn til bestaaende Virksomheder og søgt at fremskaffe nye Erhvervsvirksomheder, saa behøvede vi ikke at paradere den 5te Februar 1910 ifølge de foreliggende Bemærkninger til Lovforslaget med ikke mindre end 6,107 industrielle arbejdsløse, og saa kunde vi formodentlig have sparet det foreliggende Lovforslag. Det er Nemesis, der rammer.

Ved første Behandling af dette Lovforslag udtalte den højtærede Minister, at det var hans Mening efter denne Rigsdagssamling at lade Indenrigsministeriet udarbejde Regler for Arbejdsanvisningskontorer. Denne Udtalelse glæder mig, hvis da Sagen bringes til Udførelse paa praktisk Maade. Jeg tror, at der er meget at udrette ved, at vi yde alle dem, som gerne ville arbejde, men have Vanskelighed ved at finde sig til Rette, ikke alene en hjælpende, men ogsaa en vejledende Haandsrækning. Det er en bekendt Sag, at Københavns Kommunes Arbejdsanvisningskontor har ydet et stort og betydningsfuldt Arbejde i de Aar, det har bestaaet. Jeg antager, at det hovedsagelig vil dreje sig om at skaffe Beskæftigelse her i Byen til mandlige og kvindelige Arbejdere, men at det ikke drejer sig om at anbringe dem paa Landet, hvad der naturligvis ogsaa kan have sine Vanskeligheder.

Men naar nu den højtærede Minister er inde paa at overtænke, ad hvilke Veje og med hvilke Midler den herskende Arbejdsløshed kan afhjælpes, vil jeg henstille til den højtærede Minister efter denne Rigsdagssamlings Slutning at ville foranstalte en Enquête, en Undersøgelse af, hvilke udenlandske Varer og andet der aarlig anskaffes af Staten. Jeg er overbevist om, at mange af de overordnede Myndigheder savne Forstaaelse af, hvor uendelig meget af Arbejde der kunde skabes her i Landet, hvor mange af de arbejdsløse der kunde finde Beskæftigelse og i Stedet for som nu at maatte ty til mere eller mindre demoraliserende Almisser og til Hjælpekasser kunde opnaa godt og lønnende Arbejde. Hvis man fra Ministe-

riets Side og andre Steder havde aabent Blik for, hvor gavnligt det vilde være, hvis man foretrak indenlandsk Arbejde for udenlandsk, vilde Resultatet blive anderledes. I andre Lande giver man den indenlandske Produktion Fortrinnet, selv om Forskellen i Pris er fra 10 til 20 pCt. I enkelte Lande tillader man slet ikke udenlandsk Arbejde at komme i Betragtning ved Statsleverancer. Herhjemme afviser man ofte indenlandsk Arbejde uden saa meget som at gøre sig den Ulejlighed at undersøge, om dette ikke kan staa Maal med det udenlandske. Jeg ved om Leverancer paa 10 til 20,000 Kr., der ere gaaede til Udlandet, skønt Prisforskellen kun har drejet sig om ganske ringe Beløb. Og det gør man paa samme Tid, som der hersker Arbejdsløshed herhjemme, paa samme Tid som mange Arbejdere maa gaa til Udlandet, og hvor den haardt betyngede Statskasse maa udrede omkring en halv Million til Hjælpekasserne — foruden hvad Landets Kommuner ogsaa tilskyde. Dette kalder man god Nationaløkonomi! Men jeg spørger: Hvor længe have vi Raad til at være Fantaster?

Jeg vil, som sagt, henstille til den højtærede Minister, at der foretages en Undersøgelse af Statens Forbrug af udenlandske Varer, Maskiner m. v. og, hvad der vilde være meget nyttigt, en Undersøgelse af, hvor stor Prisdifferencen i de sidste Aar har været mellem de indenlandske og udenlandske Tilbud ved Statsleverancer. Hvis Ministeriet tog sig af denne Opgave og ved sine Udbud af Leverancer fremtidig foretrak indenlandsk for udenlandsk Arbejde indtil en Prisforskel af omkring 10 pCt., vilde Staten sikkert kunne spare sine ekstraordinære Tilskud til Hjælpekasserne, og Staten vilde være et smukt og lysende Eksempel for de mange Kommuner rundt i Landet, der savne Forstaaelse af denne Sags Betydning.

Formanden: Det ærede Medlem kom i sine Udtalelser noget dybere ind paa Toldspørgsmaalet, end den foreliggende Sag i og for sig kan berettiget til. Jeg anbefaler ærede følgende Talere ikke yderligere i Forbindelse med denne Sag at fremdrage Toldspørgsmaal.

Christiansen: Jeg vil gerne for saa vidt i Tilslutning til den sidste ærede Taler (Holger Petersen) sige, at jeg erkender ogsaa, at den naturligste Maade at hjælpe de arbejdsløse paa er at skaffe